

I

Christianna stond voor haar slaapkamerraam met uitzicht op de heuvels in de stromende regen. Ze keek naar een grote witte hond die met zijn doornatte vacht uitgelaten in de modder aan het woelen was. Van tijd tot tijd keek hij naar haar omhoog, en dan kwispelde hij met zijn staart, waarna hij verder ging met graven. Dat was de Pyrenese berghond die ze acht jaar geleden van haar vader had gekregen. Hij heette Charles en hij was in menig opzicht haar beste vriend. Ze moest lachen toen ze hem jacht zag maken op een konijn, dat hem te slim af was en plotseling verdween. Charles blafte als een bezetene, waarna hij weer vrolijk verder spitte, op zoek naar iets anders waar hij achteraan kon zitten. Hij amuseerde zich kostelijk, net als Christianna terwijl ze hem gadesloeg. De zomer liep op zijn einde, maar toch was het nog warm. Ze was in juni in Vaduz teruggekomen, na vier jaar in Berkeley te hebben gestudeerd. De thuiskomst was nogal een schok geweest, waarbij Charles haar grootste troost was. Afgezien van haar familie in Engeland en Frankrijk en kennissen in alle uithoeken van Europa, was Charles haar enige vriend. Ze leidde een beschermd, geïsoleerd bestaan en dat was altijd zo geweest. Het zag er niet naar uit dat ze haar vrienden uit Berkeley ooit zou terugzien.

Toen ze de hond in de richting van de stallen zag verdwijnen,

haastte Christianna zich haar kamer uit, met het voornemen hem achterna te gaan. Ze pakte haar waterdichte jas en de regenlaarzen die ze altijd aantrok om de paardenstal uit te mes-ten, en rende de trap af. Ze was blij dat niemand haar opmerkte, en even later rende ze buiten, glibberend door de modder, op jacht naar de grote witte hond. Toen ze zijn naam riep, sprong hij tegen haar op, waarbij hij haar bijna omvergooide. Hij kwispelde met zijn staart, waardoor het water alle kanten op spatte, en stak een modderige poot naar haar uit. Toen ze zich bukte om hem te aaien, strekte hij zich uit om haar gezicht te likken en toen ze in lachen uitbarstte, rende hij weer weg. Samen hol-den ze naast elkaar over het ruiterspad. Het was die dag te nat om paard te rijden.

Als de hond van het pad afweek en ze hem riep, aarzelde hij telkens heel even voor hij naar haar terugkwam. Gewoonlijk vertoonde hij goede manieren, maar vanwege de regen was hij uitgelaten en rende hij er blaffend op los. Christianna had evenveel schik als de hond. Na bijna een uur hield ze, enigszins buiten adem, op met rennen, terwijl de hond zwaar hij-gend bij haar kwam staan. Daarna nam ze een sluipteg, en een halfuur later waren ze weer terug op de plaats waar ze waren begonnen. Voor zowel de hond als zijn bazin was het een heer-lijk uitje geweest, en ze liepen er allebei even haveloos en ver-waaid bij. Christianna's lange, bijna witblonde haar zat aan haar hoofd geplakt, haar gezicht was nat en zelfs haar wimpers klitten aan elkaar. Ze gebruikte nooit make-up, tenzij ze de deur uit moest en de kans liep gefotografeerd te worden. Ze had de spijkerbroek aan die ze uit Berkeley had meegenomen. Die was een aandenken aan het leven dat ze miste. Ze had van elk moment genoten van haar vier jaar op de universiteit van Berkeley. Ze had er hard voor gevochten om erheen te mogen. Haar broer was naar Oxford gegaan, en haar vader had haar de Sorbonne voorgesteld. Omdat Christianna voet bij stuk had gehouden dat ze in de Verenigde Staten wilde gaan studeren, had haar vader uiteindelijk toegegeven, zij het niet van harte. Zo ver van huis te gaan had haar het summum van vrijheid ge-

leken, en elke dag waren daar werelden voor haar opengegaan. Ze had het vreselijk gevonden dat ze weer naar huis moest toen ze in juni afstudeerde. Ze had vrienden gemaakt die ze nu ontzettend miste en die deel uitmaakten van een ander leven waar ze hevig naar terugverlangde. Ze was teruggekomen om haar verplichtingen te vervullen en te doen wat er van haar werd verwacht. Het voelde voor Christianna aan als een zware last, die slechts werd verlicht door momenten als deze, waarop ze met haar hond door het bos rende. Voor de rest had ze sinds haar terugkeer het gevoel dat ze een levenslange gevangenisstraf moest uitzitten. Er was niemand tegen wie ze dat had kunnen zeggen, want dan zou het lijken alsof ze on dankbaar was voor alles wat ze had. Haar vader was uitermate lief voor haar. Hij had aangevoeld, zo niet gezien, hoe treurig ze zich sinds haar terugkeer uit de Verenigde Staten voelde. Maar er was niets wat hij daaraan kon doen. Christianna wist net zo goed als hij dat haar jeugd en de vrijheid die ze in Californië had genoten nu ten einde waren.

Toen ze aan het eind van het ruiterpad waren gekomen, keek Charles zijn bazin bedachtzaam aan, alsof hij haar wilde vragen of ze echt terug moesten.

‘Ik weet het,’ zei Christianna zachtjes, terwijl ze hem op zijn vacht klopte. ‘Ik heb er eigenlijk ook geen zin in.’ De regen voelde aangenaam op haar gezicht en ze vond het net zomin erg om doornat te worden en met natte haren rond te lopen als de hond. Ze was beschermd door de regenjas, en haar laarzen zaten onder de modder. Ze moest lachen toen ze naar hem keek, terwijl ze bedacht dat het moeilijk te geloven was dat deze bemodderde bruine hond eigenlijk wit was.

Ze had evenveel behoefte aan wat beweging als de hond. Hij kwispelde met zijn staart toen hij haar aankeek, waarna ze met iets meer decorum in hun tred naar huis liepen. Ze hoopte via de achterdeur binnen te kunnen sluipen, maar het zou een nog grotere uitdaging zijn om Charles in zo’n toestand het huis in te krijgen. Omdat hij te smerig was om mee naar boven te nemen, wist ze dat ze via de keuken moesten

gaan. Hij was na hun modderige wandeling hoognodig aan een bad toe.

Ze deed stilletjes de keukendeur open, in de hoop zo lang mogelijk aan de aandacht te kunnen ontsnappen, maar zodra ze dat had gedaan, sprong de hond langs haar heen en stormde, blaffend van enthousiasme, pardoes de kamer in. Daar ging hun stiekeme entree, bedacht Christianna gelaten, en ze keek verontschuldigend naar de vertrouwde gezichten om haar heen. De mensen die bij haar vader in de keuken werkten, waren altijd zo aardig voor haar dat ze soms zou willen dat ze nog altijd bij hen kon komen zitten om van hun gezelschap en de vriendschappelijke sfeer te genieten, zoals ze als kind altijd had gedaan. Maar ook die tijd was voorbij. Ze behandelden haar allang niet meer zoals toen zij en haar broer Friedrich nog klein waren. Friedrich was tien jaar ouder dan zij en hij maakte een reis van zes maanden door Azië. Christianna was die zomer drieëntwintig geworden.

Charles blafte en had, toen hij fanatiek het water uit zijn vacht schudde, bijna iedereen om hem heen met modder bespat, terwijl Christianna nog vergeefs had geprobeerd hem te kalmeren.

‘Het spijt me verschrikkelijk,’ zei ze toen Tilde, de kokkin, met haar schort haar gezicht afveegde, haar hoofd schudde en vriendelijk glimlachte naar de vrouw die ze al vanaf haar geboorte kende. Snel wenkte ze een jongeman, die toeschoot om de hond weg te brengen. ‘Ik vrees dat hij vreselijk vuil is geworden,’ zei Christianna met een glimlach tegen de jongeman, terwijl ze zou willen dat ze het beest zelf in bad kon stoppen. Dat deed ze graag, maar ze wist dat ze dat waarschijnlijk niet zouden toelaten. Charles jankte klaaglijk toen hij werd weggeleid. ‘Ik wil hem best in bad stoppen...’ zei Christianna nog, maar de hond was al verdwenen.

‘Natuurlijk niet, Hoogheid,’ zei Tilda, terwijl ze haar fronsend aankeek en vervolgens met een schone handdoek ook Christianna’s gezicht afveegde. Als Christianna nog een kind zou zijn geweest, had ze haar een standje gegeven en zou ze te-

gen haar hebben gezegd dat ze er nog erger uitzag dan de hond. 'Wilt u misschien lunchen?' vroeg ze. Christianna had er niet eens aan gedacht en ze schudde haar hoofd. 'Uw vader zit nog in de eetzaal. Hij heeft net zijn soep op. Ik zou iets voor u naar boven kunnen laten brengen.' Christianna aarzelde even, maar toen knikte ze.

Ze had hem de hele dag nog niet gezien, en ze genoot altijd van de rustige momenten samen als hij niet aan het werk was en een paar momenten voor zichzelf had, wat een zeldzaamheid was. Meestal werd hij omringd door diverse leden van zijn staf en had hij haast om naar de zoveelste vergadering te gaan. Voor hem was het een genot om in afzondering te mogen eten, vooral als zij erbij was. Ze koesterde elke minuut die ze samen waren. De enige reden dat ze bereid was geweest om uit Berkeley terug te keren, was hij. Er was geen andere keus geweest, al had ze graag verder willen studeren zodat ze in de Verenigde Staten kon blijven. Ze had het niet durven vragen. Ze wist dat het antwoord 'nee' geweest zou zijn. Haar vader wilde dat ze naar huis kwam. Ze wist dat ze dubbel zoveel verplichtingen zou moeten vervullen, omdat haar broer het finaal liet afweten. Als Friedrich bereid zou zijn geweest zijn verantwoordelijkheden op zich te nemen, zou dat de last op haar schouders verlicht hebben. Maar daarop hoefde ze niet te hopen.

Ze hing haar regenjas op aan een haakje bij de keuken en trok haar laarzen uit. Die waren aanmerkelijk kleiner dan de andere die daar al stonden. Ze had heel kleine voeten, en ze was zo klein dat ze bijna een miniatuur leek. Op platte schoenen, merkte haar broer altijd plagend op, leek ze net een klein meisje, vooral met haar lange blonde haar, dat nu nog altijd nat op haar rug hing. Ze had kleine, sierlijke handen, een volmaakt figuur dat absoluut niet kinderlijk was, en een gezicht als een camee. Iedereen zei dat ze op haar moeder leek, maar ook ietsje op haar vader, die net zo blond was als zij, hoewel hij en haar broer heel lang waren: een eind boven de een meter tachtig. Christianna's moeder was net zo klein geweest als zij. Ze was overleden toen Christianna vijf was en Friedrich vijftien. Hun

vader was nooit hertrouwd. Christianna was de vrouw des huizes, die haar vader tegenwoordig bijstond als gastvrouw bij belangrijke diners en evenementen. Dat was een van de verplichtingen die van haar werden verwacht, en hoewel ze dat niet leuk vond, was dat een taak die ze met liefde voor hem vervulde. Hij was zich er altijd van bewust geweest hoe moeilijk het voor haar was om zonder moeder op te groeien. En in weerwil van al zijn plichten had hij alle moeite gedaan om voor haar een vader en een moeder tegelijk te zijn – niet altijd een eenvoudige opgave.

Christianna huppelde de trap op in een spijkerbroek, een trui en op kousenvoeten. Enigszins buiten adem kwam ze in de provisiekamer aan, knikte de mensen toe die daar aan het werk waren en sloop stilletjes de eetzaal binnen. Daar zat haar vader alleen aan tafel, gebogen over een stapel paperassen. Hij had zijn bril op en trok een ernstig gezicht. Hij hoorde Christianna niet binnenkomen. Hij keek op en glimlachte toen ze zwiingend op de stoel naast hem neerstreek. Hij was duidelijk blij om zijn dochter te zien, zoals altijd.

'Wat heb jij uitgevoerd, Cricky?' Zo noemde hij haar al toen ze nog klein was. Toen ze zich vooroverboog om hem een kus te geven, klopte hij zachtjes op haar hoofd en zag toen pas haar natte haren. 'Je hebt in de regen gelopen. Heb je met dit weer soms paardgereden?' Hij was bezorgd om haar, meer nog dan om Freddy. Omdat Christianna altijd zo klein was geweest, maakte ze op hem een ontzettend broze indruk. Sinds hij achttien jaar geleden zijn vrouw aan kanker had verloren, was hij met zijn dochter omgesprongen als met het kostbare geschenk dat ze al voor hem was geweest toen ze werd geboren. Ze leek ontzettend veel op haar moeder. Zijn vrouw was precies zo oud als Christianna nu was toen hij met haar trouwde. Ze was Française – haar voorouders stamden af van de koningshuizen van Orléans en Bourbon, die voor de Franse Revolutie het land hadden geregeerd. Christianna was een rasechte koninklijke nazaat. De voorouders van haar vader waren voornamelijk Duits, met verwanten in Engeland. De moedertaal van haar vader was

Duits, al had hij met Christianna's moeder altijd Frans gesproken, net zoals zij met haar kinderen had gedaan. Toen ze was overleden was Christianna's vader, ter nagedachtenis aan haar, met zijn kinderen Frans blijven spreken. Dat was nog altijd de taal waarin Christianna zich het gemakkelijkst uitdrukte en die ze het liefste sprak, al sprak ze ook Duits, Italiaans, Spaans en Engels. Haar Engels was er in haar studietijd in Californië aanzienlijk op vooruitgegaan, en ze sprak het nu vloeiend.

'Je moet eigenlijk niet in de regen paardrijden,' berispte hij haar vriendelijk. 'Je vat nog kou, of iets ergers.' Hij was altijd bang dat ze ziek zou worden – overdreven bang, daar kwam hij eerlijk voor uit, sinds de dood van zijn vrouw.

'Ik heb niet paardgereden,' legde ze uit. 'Ik ben alleen maar met de hond gaan rennen.' Terwijl ze dat zei, zette een lakei soep voor haar neer, in een sierlijk, tweehonderd jaar oud Limoges-bord met een gouden randje. Het servies was van haar grootmoeder geweest, en Christianna wist dat er ook nog heel wat niet minder fraaie porseleinen serviezen uit China waren, van de voorouders van haar vader. 'Hebt u het vandaag erg druk, papa?' vroeg Christianna zachtjes. Hij schudde zijn hoofd, terwijl hij met een zucht de paperassen opzijschoof.

'Niet meer dan anders. Er zijn zoveel problemen in de wereld, zoveel zaken waarvoor geen oplossing is. Menselijke problemen zijn tegenwoordig zo gecompliceerd. Niets is meer eenvoudig.' Haar vader stond erom bekend dat hij zich het lot van de mensheid aantrok. Dat was een van de vele dingen die ze in hem bewonderde. Hij verdiende alle respect en hij was zeer gezien bij eenieder die hem kende. Compassie, integriteit en moed stonden hoog in zijn vaandel, waarmee hij een krachtig voorbeeld had gesteld voor haar en haar broer. Christianna had ervan geleerd en luisterde naar wat hij zei. Freddy was veel egocentrischer en sloeg geen acht op de voorschriften van zijn vader, of op zijn wijsheid en smeekbeden. Freddy's onverschilligheid voor wat er van hem werd verwacht gaf haar het gevoel dat zij daardoor dubbel zo hard moest werken om verplichtingen te vervullen en tradities in stand te houden. Omdat ze wist

hoe teleurgesteld haar vader in zijn zoon was, vond ze dat zij dat voor hem moest compenseren. In feite leek Christianna veel meer op haar vader, waardoor ze altijd geïnteresseerd was in zijn projecten, vooral waar het minder bedeeden in ontwikkelingslanden betrof. Ze had verscheidene keren vrijwilligerswerk gedaan in arme streken in Europa, en ze was toen gelukkiger geweest dan ooit.

Hij legde haar zijn recentste projecten uit, terwijl ze geboeid naar hem luisterde en af en toe een opmerking maakte. Haar ideeën over het onderwerp waren intelligent en weldoordacht. Hij had altijd groot respect voor haar mening. Alleen zou hij willen dat zijn zoon haar hersens en inzet had. Bovendien wist hij dat zij het gevoel had dat ze al die tijd dat ze weer thuis was haar tijd verdeed. Hij had haar kortgeleden aangeraden om in Parijs rechten of politicologie te gaan studeren. Dat was een manier om haar bezig te houden en haar hersens te gebruiken, en Parijs was dicht bij huis. Ze had daar familie, van moeders kant, bij wie ze zo lang zou kunnen wonen en dan kon ze vaak naar huis om hem op te zoeken. Hoewel ze dat graag zou hebben gewild, was het, zelfs op haar leeftijd, absoluut onmogelijk dat ze er een eigen appartement op na zou mogen houden. Ze had zijn plan nog steeds in overweging, maar haar interesse lag meer in het bezig zijn met nuttige zaken, om andere mensen te helpen, dan in de schoolbanken terug te keren. Op aandringen van zijn vader had Freddy een studie in Oxford afgerond en hij had in Harvard een *master's degree* behaald in handelswetenschappen, wat gezien het leven dat hij leidde geen enkel nut voor hem had. Haar vader zou goed hebben gevonden dat Christianna een meer esoterische studie zou volgen, mocht haar keus daarop vallen. Maar omdat ze een uitnemende studente en zeer serieus was, vond hij rechten of politicologie heel geschikt voor haar.

Zijn assistent kwam, toen ze net hun koffie op hadden, schuld bewust de eetzaal binnen en glimlachte naar Christianna. Hij was bijna als een oom voor haar en hij werkte al sinds haar geboorte voor haar vader. De meeste mensen uit hun entourage werkten al jarenlang voor hem.

'Neem me niet kwalijk dat ik stoor, Hoogheid,' zei de bejaarde man aarzelend. 'U hebt over twintig minuten een afspraak met de minister van Financiën, en we hebben wat nieuwe verslagen over de Zwitserse valuta die u misschien wilt lezen voordat u een gesprek met hem hebt. En onze ambassadeur bij de Verenigde Naties zal hier om halfvier zijn om u te spreken.' Christianna wist dat haar vader tot het avondeten bezet zou zijn en dat zijn aanwezigheid dan hoogstwaarschijnlijk gewenst zou zijn bij een staats- of andere officiële aangelegenheid. Soms ging ze met hem mee, als hij daarom vroeg. Anders bleef ze thuis, of maakte ze zelfstandig haar opwachting bij vergelijkbare gebeurtenissen. In Vaduz was er geen sprake van ongedwongen bezoeken aan vrienden, zoals in Berkeley het geval was. Nu bestond het leven slechts uit verplichtingen en werk.

'Dank je, Wilhelm. Ik kom over een paar minuten naar beneden,' zei haar vader kalm.

Zijn assistent maakte een discrete buiging naar hen beiden en verliet geruisloos het vertrek, terwijl Christianna hem met haar kin in haar handen nakeek en zuchtte. Ze zag er jonger uit dan ooit, en ook enigszins bedrukt, zag haar vader, terwijl hij haar glimlachend aankeek. Ze was ontzettend mooi en een heel goede dochter. Hij wist dat haar officiële verplichtingen sinds ze terug was zwaar op haar schouders drukten, precies zoals hij had gevreesd. De verantwoordelijkheden en de belasting die daarmee gepaard ging, waren niet gemakkelijk voor een meisje van drieëntwintig. De onvermijdelijke restricties waarmee ze moest leven, konden niet anders dan ergernis wekken, net als dat bij hem het geval was geweest toen hij zo oud was als zij. Die zouden ook een hele belasting zijn voor Freddy als hij in het voorjaar terugkwam, al was Freddy veel creatiever in het ontduiken van zijn verplichtingen dan zijn vader of zijn zusje. Pleziertjes waren op dit moment het enige waar hij zich mee bezighield en waar hij een complete carrière in opbouwde. Sinds hij Harvard had verlaten, was hij zich constant aan het uitleven. Dat was het enige wat hij uitvoerde, en

hij had geen enkele behoefte om volwassen te worden of te veranderen.

‘Wordt u nou nooit moe van wat u doet, papa? Ik raak al uitgeput als ik alleen maar kijk naar waar u elke dag mee volpropt.’ Het leek wel of zijn tijd eindeloos rekbaar was, al klaagde hij nooit. Zijn verantwoordelijkheidsgevoel zat hem ingebakken.

‘Ik doe het graag,’ zei hij naar waarheid. ‘Maar op jouw leeftijd was dat anders.’ Hij was altijd eerlijk tegen haar. ‘In het begin had ik er een hekel aan. Ik geloof dat ik eens tegen mijn vader zei dat ik het gevoel had dat ik in een gevangenis zat, en dat hij toen gechoqueerd was. Je groeit er met de jaren in. Dat zul je merken, lief kind.’ Natuurlijk was er voor geen van beiden een alternatief voor de taak die hun al bij hun geboorte op de schouders was gelegd, zoals dat al eeuwenlang ging. Net als haar vader schikte Christianna zich in haar lot.

Christianna’s vader, prins Hans Jozef, was de regerend vorst van Liechtenstein, een prinsdom van 160 vierkante kilometer met drieduizend inwoners, dat wordt begrensd door Oostenrijk en Zwitserland. Het land was volkomen onafhankelijk en sinds de Tweede Wereldoorlog neutraal. Die neutraliteit had in de prins de weg geplaveid voor zijn interesse in mensenrechten van verdrukten en verworpenen der aarde. Van alle bezigheden die haar vader deed, was Christianna het meest geïnteresseerd in wat hij voor de mensheid deed. Wereldpolitiek trok haar minder, maar was – uit noodzaak – een des te grotere passie van haar vader. Freddy had voor geen van beide enige belangstelling, al was hij de kroonprins van het land en zou hij op een dag in de voetsporen van zijn vader treden. Hoewel Christianna in andere Europese landen derde zou zijn in de lijn van troonopvolging, mochten vrouwen in Liechtenstein niet op de troon komen. Dus zelfs als haar broer besloot niet zijn plaats als regerend vorst in te nemen, zou zij nooit over haar land regeren. Niet dat ze dat zou willen, maar haar vader zei graag vol trots dat ze die taak best zou aankunnen, beter dan haar broer. Christianna benijdde hem niet om de rol die hij op een dag van hun vader zou erven. Ze vond het al moeilijk ge-

noeg om haar eigen rol te aanvaarden. Ze wist al vanaf de dag dat ze uit Californië was teruggekeerd dat haar leven zich voor altijd hier zou afspelen, ze zou het vervullen van haar plichten weer oppakken en aan de aan haar gestelde verwachtingen voldoen. Haar werd niets gevraagd en ze had geen keus. Ze was net een volbloed renpaard dat maar één koers hoefde te rennen: het ondersteunen van haar vader, hoe futiel en onbelangrijk haar bijdrage ook was. Meestal was het werk dat ze verrichtte in haar ogen uiterst onbetekenend. Ze had het gevoel dat in Vaduz het leven aan haar voorbijging.

'Ik vind het soms vreselijk wat ik doe,' zei ze eerlijk, maar daarmee vertelde ze haar vader niets wat hij al niet wist. Hij had niet veel tijd om haar van het tegendeel te overtuigen, omdat hij over een paar minuten zijn gesprek zou hebben met de minister van Financiën, maar de gekwelde blik in de ogen van zijn dochter raakte hem tot in zijn ziel. 'Ik voel me hier zo nutteloos, papa. Zoals u al zei: er zijn zoveel problemen in de wereld. Wat doe ik hier dan, met de bezoeken aan weeshuizen en het openen van ziekenhuizen, terwijl ik ergens anders iets belangrijks zou kunnen doen?' Ze klonk zo klaaglijk en treurig dat hij zijn hand op de hare legde.

'Wat je doet is belangrijk. Je helpt mij ermee. Ik heb geen tijd voor de dingen die jij voor me doet. Het betekent heel wat voor ons volk om jou in hun midden te zien. Dat is precies wat je moeder zou hebben gedaan als ze nog had geleefd.'